

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณค่าข้อมูลของกำไรทางบัญชี

๑

บุบผา เกียรติพานิชกิจ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

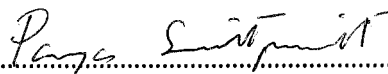
พฤษภาคม 2549

ISBN 974-502-945-9

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

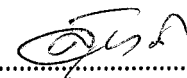
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ บุษพา เกียรติพานิชกิจ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ดร. ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์)

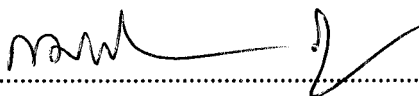

.....กรรมการ
(ดร. จุตสุดา ศิริสม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์สุชาติ เหล่าปรีดา)

.....กรรมการ
(ดร. ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์)

.....กรรมการ
(ดร. จุตสุดา ศิริสม)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมถวิล จิตควร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่...๘...เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณา จาก ดร. ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร. จุลสุทธา ศิริสม กรรมการที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุชาติ เหล่าปรีดา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมถวิล จริตควร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาเพิ่มเติมและแก้ไขจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมารวย เจ้าหน้าที่ห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณครอบครัวของข้าพเจ้า มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่ได้สนับสนุนทุนการศึกษาหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต ดร. สุวัฒน์ สุวรรณดี รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อิงอร ตันพันธ์ รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยและเพื่อน ๆ ร่วมงาน มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต คณาจารย์ รุ่นพี่ และเพื่อน ๆ มหาวิทยาลัยบูรพา รวมทั้งท่านอื่น ๆ ที่มีได้เอื้อนามที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

บุบผา เกียรติพานิชกิจ

46920808: สาขาวิชา: บัญชี; บข.ม. (บัญชี)

คำสำคัญ: คุณค่าข้อมูลของกำไรทางบัญชี/ อัตราผลตอบแทนเกินปกติสะสม/ กำไรที่ไม่คาดหวัง

บุบผา เกียรติพานิชกิจ: ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณค่าข้อมูลของกำไรทางบัญชี

(DETERMINANTS OF INFORMATION CONTENT OF EARNINGS) อาจารย์ผู้ควบคุม

วิทยานิพนธ์: ปัญญา สัมฤทธิ์ประดิษฐ์, บข.ค., จุลสุทธา ศิริสม, บข.ค. 70 หน้า. ปี พ.ศ. 2549.

ISBN 974-502-945-9

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลกระทบของการบริหารกำไรที่มีต่อคุณค่าข้อมูลของกำไรทางบัญชี ผลกระทบของคุณภาพกำไรทั้งคุณสมบัติเรื่องความมีเสถียรภาพของกำไร และ ผลกระทบของคุณภาพกำไรที่มาจากกำไรที่เป็นเงินสด ที่มีต่อคุณค่าข้อมูลของกำไรทางบัญชี โดยศึกษาข้อมูลงบการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปี พ.ศ. 2545-2547 ทุกกลุ่มอุตสาหกรรมยกเว้น กลุ่มอุตสาหกรรมธนาคาร กลุ่มเงินทุนหลักทรัพย์ กลุ่มประกันชีวิตและประกันภัย และกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงาน (Rehabco) วิธีการศึกษาใช้แบบจำลองตลาดทุน (Market Model) ในการคำนวณอัตราผลตอบแทนเกินปกติสะสมแบบจำลองของ Jones ปรับปรุง (1991) เป็นแบบจำลองในการคำนวณตัววัดค่าการบริหารกำไร และวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยกำลังสองน้อยที่สุดในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราผลตอบแทนไม่ปกติสะสม กับกำไรที่ไม่คาดหวัง และตัวแปรหุ่นของแต่ละปัจจัย เพื่อแสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดราคาหลักทรัพย์ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการทดสอบพบว่า ข้อมูลกำไรทางบัญชีเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าในการกำหนดราคาหลักทรัพย์ และคุณค่าข้อมูลของกำไรทางบัญชีจะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านการบริหารกำไร โดยการบริหารกำไรในปริมาณมากจะส่งผลให้คุณค่าข้อมูลของกำไรทางบัญชีลดลง ปัจจัยด้านคุณภาพกำไรเรื่องความมีเสถียรภาพของกำไร พบว่ากำไรที่มีลักษณะชั่วคราวทำให้คุณค่าข้อมูลของกำไรลดลง ส่วนปัจจัยด้านคุณภาพกำไรที่มาจากกำไรที่เป็นเงินสดไม่มีผลกระทบต่อคุณค่าข้อมูลของกำไรทางบัญชี

46920808: MAJOR: ACCOUNTANCY; M.Acc. (ACCOUNTANCY)

KEYWORDS: INFORMATION CONTENT/ CUMULATIVE ABNORMAL RETURN/
UNEXPECTED EARNINGS

BUPPHA KIATPANICHKIT: DETERMINANTS OF INFORMATION CONTENT
OF EARNINGS. THESIS ADVISORS: PANYA SUMRITPRADIT, Ph.D., JULSUCHADA
SIRISOM, Ph.D. 70 P. 2006. ISBN 974-502-945-9

The thesis aims to study the impact of earnings management, earnings quality in earnings persistence aspect, and as cash earnings on information content of earnings. Data was collected from financial statements of listed companies in all sectors, except Banking, Financial Institution, Insurance and, Rehabilitation Companies in the Stock Exchange of Thailand from 2002 to 2004. Data was applied to the Market Model to compute cumulative abnormal returns. Modified Jones' Model (1991) was applied to determine the earnings management measure. Ordinary least square regression analysis was utilized to test the relationship between cumulative abnormal return and unexpected earnings, including the interaction of dummy variables of level of earnings management, level of earnings permanence, and level of cash earnings with unexpected earnings to determine whether the mentioned factors have impact on information content of earnings at statistically significant level 0.05.

The results indicate that earnings possess information content. Information content of accounting earnings relies on both earnings management and earnings quality of earnings persistence aspect. The relationship between cumulative abnormal returns and the interactions between unexpected earnings with dummy variables confirm that the more the composition of managed earnings, and the more the element of transitory earnings, the less the information content of earnings. However, cash earnings have no impact on information content of earnings.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ส่วนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการกำหนดราคาหลักทรัพย์.....	10
ส่วนที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารกำไร.....	12
ส่วนที่ 3 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	34
การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	35
วิธีดำเนินการศึกษา.....	35
4 ผลการวิจัย.....	46
สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปร.....	46
การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรวิเคราะห์.....	49

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 อภิปรายและสรุปผล.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	56
ข้อจำกัดของงานวิจัย.....	57
ข้อเสนอแนะครั้งนี้.....	58
ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป.....	58
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก.....	63
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	70

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การเลือกตัวอย่าง.....	46
2	การเลือกตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มอุตสาหกรรม.....	47
3	สถิติเชิงพรรณนาของตัวแปรวิเคราะห์.....	48
4	การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปรวิเคราะห์.....	49
5	การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุของตัวแปรวิเคราะห์.....	50
6	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน.....	54

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
2 การตกแต่งตัวเลขทางการบัญชี	12